

การประเมินผลหลักสูตรภาษาอังกฤษพื้นฐาน

สุวัฒน์ สุขมลสันต์

ความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรภาษาอังกฤษพื้นฐาน (Foundation English) ของสถาบันภาษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ทำการประเมินครั้งนี้เป็นหลักสูตรที่เพิ่งเปิดใช้เมื่อปีการศึกษา 2528 เป็นปีแรก โดยมีความมุ่งหมายที่จะทำให้หลักสูตรมีความต่อเนื่องกับหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของกระทรวงศึกษาธิการ และมุ่งทำการเรียนการสอนตามแนว Communicative Approach หลักสูตรนี้เปิดทำการสอนแก่นิสิตทุก ๆ คณะในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยไม่ได้มีการนำมาทดลองสอนในโครงการนำร่อง (pilot project) ใดมาก่อน เนื่องจากระยะเวลาไม่อำนวย

ดังนั้น เพื่อให้กระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรครบถ้วน และเพื่อให้ได้ข้อมูลส่วนหนึ่งที่จะนำไปปรับปรุงหลักสูตรดังกล่าวนี้ดียิ่งขึ้น จึงได้ทำการประเมินผลหลักสูตรภาษาอังกฤษพื้นฐานนี้ ในภาคปลายปีการศึกษา 2528 ก่อนที่จะสิ้นสุดภาคปลายเล็กน้อย คือ ในระหว่างเดือนมกราคม และกุมภาพันธ์ 2529 ซึ่งเป็นระยะเวลาที่นิสิตและอาจารย์ได้มีโอกาสใช้ตำราในการเรียนการสอนของหลักสูตรดังกล่าวเกือบทั้งหมดแล้ว

วัตถุประสงค์ของการประเมินผลครั้งนี้

การประเมินผลครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ต่อไปนี้

1. เพื่อประเมินหลักสูตรใหม่วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานที่จัดโดยสถาบันภาษาว่าเหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียนหรือไม่ สนองความต้องการของคณะวิชาต่าง ๆ หรือไม่ สอดคล้องกับหลักสูตรในระดับมัธยมศึกษาหรือไม่ และมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด
2. เพื่อประเมินผลหลักสูตรใหม่วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานว่า มีเนื้อหาวิชาและกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมหรือไม่
3. เพื่อประเมินผลกระบวนการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานว่า เหมาะสมหรือไม่
4. เพื่อประเมินผลความสอดคล้องของเนื้อหาหลักสูตร วัตถุประสงค์ และการประเมินผลของหลักสูตรว่า มีมากน้อยเพียงใด

คำถามเชิงประเมิน

เพื่อให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวแล้ว ผู้ประเมินได้ทำการประเมินตามคำถามเชิงประเมิน 15 ข้อ (โปรดดูตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 มิติต่างๆ ในการประเมินผลหลักสูตรภาษาอังกฤษพื้นฐาน ปีการศึกษา 2528

มิติการประเมิน	คำถามเชิงประเมิน	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งของข้อมูล	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน	วิธีการประเมิน
เนื้อหา (สาระและผล)	1. หลักสูตรสนองความต้องการของสังคมหรือวิทยาลัยหรือไม่?	- ความสำคัญและปริมาณการใช้ภาษาอังกฤษในสังคมมหาวิทยาลัย - ทัศนคติที่สำคัญของภาษาที่ใช้ในสังคม	- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง - บทความและเอกสารทางวิชาการ - คำบรรยายของผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษา	- รวบรวมข้อเท็จจริงและความเห็นที่เกี่ยวข้อง	- วิเคราะห์เนื้อหาของเอกสารที่เกี่ยวข้อง - ทหาระดับความถี่ของคำ และลำดับทักษะที่ต้องการ	- ความสอดคล้องในระดับสูงกว่าปานกลางขึ้นไป	- เปรียบเทียบจุดมุ่งหมายและเนื้อหาของหลักสูตรกับความต้องการของสังคมในการใช้ภาษาอังกฤษ
	2. หลักสูตรสนองความต้องการของคณะต่างๆ หรือไม่?	- ความสำคัญและปริมาณการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนการสอน วิชาต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย - ทัศนคติสำคัญของภาษา อังกฤษที่ใช้ในมหาวิทยาลัย	- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง - คำบรรยายของผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษา	- รวบรวมข้อเท็จจริงและความเห็นที่เกี่ยวข้อง	- วิเคราะห์เนื้อหาของเอกสารที่เกี่ยวข้อง - ทหาร้อยละ และ X ของการใช้ภาษา อังกฤษแต่ละทักษะ	- อาจารย์ 50% เห็นความสำคัญ - นิสิต > 50% เห็นความสอดคล้องของข้อมูลเหมือนข้อ 1	- เปรียบเทียบจุดมุ่งหมายและเนื้อหาของหลักสูตรกับความต้องการของอาจารย์และนิสิตในการใช้ภาษาอังกฤษในมหาวิทยาลัย

(สภาวะแวดล้อม) CONTEXT

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ชนิดการประเมิน	คำถามเชิงประเมิน	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งของข้อมูล	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน	วิธีการประเมิน
5. หลักสูตรสองความ ต้องการของผู้เรียน หรือไม่?	-ปริมาณการใช้ภาษาอังกฤษ ของนิสิตทั้งในและนอก ห้องเรียน	-ทักษะที่สำคัญของภาษาอังกฤษที่ใช้	-งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	-รวบรวมข้อเท็จจริง จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	-วิเคราะห์เนื้อหาของ เอกสารที่เกี่ยวข้อง	-นิสิต \geq 50% มีความ เห็นระดับ \geq 2.50	-เปรียบเทียบจุดมุ่งหมาย และเนื้อหาของหลักสูตร กับความต้องการและ การใช้ภาษาอังกฤษ ทักษะต่าง ๆ ของนิสิต
	4. หลักสูตรสอดคล้อง กับหลักสูตรภาษา อังกฤษในระดับ มัธยมศึกษา ตอนปลายหรือไม่?	-ลักษณะของหลักสูตรมัธยม ศึกษาคอนปลายด้าน คำศัพท์ โครงสร้างทาง ไวยากรณ์ เนื้อหาของ เรื่องให้อ่าน แบบฝึกหัด และรูปคำของคำศัพท์	-นิสิต -หลักสูตรมัธยม ศึกษาคอนปลาย -ตำราเรียนภาษา อังกฤษระดับ มัธยมศึกษา ตอนปลาย	-แจกแบบสอบถามให้ นิสิตตอบ -วิเคราะห์เอกสาร ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	-หาร้อยละของคำถาม แต่ละมิติ -หาร้อยละของเนื้อหา ด้านโครงสร้างทาง ภาษาและรูปคำของ คำศัพท์	-จำนวนผู้ตอบ \geq 50% ตอบว่าได้เรียนเนื้อ หานั้น ๆ มาแล้ว \geq 50% -จำนวนผู้ตอบ \geq 50% ตอบว่าลักษณะบาง อย่างของ 2 หลักสูตร เหมือนกัน -โครงสร้างทางภาษา และรูปคำของคำศัพท์ ของหลักสูตรทั้ง 2 ระดับซ้ำกัน \geq 50%	-เปรียบเทียบข้อมูลที่ได้ กับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ในแต่ละด้าน

(สงวนลิขสิทธิ์)

CONTEXT

ตารางที่ 1 (ต่อ)

นักศึกษา ประเมิน	คำชมเชย ประเมิน	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งของข้อมูล	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน	วิธีการประเมิน
	5. วิธีการเรียนการสอน ของหลักสูตรสอดคล้องกับแนวคิดของ ปรัชญาการศึกษา การสอนภาษาใน สมัยปัจจุบันหรือไม่?	-แนวคิดและปรัชญา เรียนการสอนของ หลักสูตรภาษาอังกฤษ พื้นฐาน -แนวคิดและปรัชญา ทางการเรียนการสอน ภาษาในสมัยปัจจุบัน	-หลักสูตรและเนื้อหา ของภาษาอังกฤษ พื้นฐาน -ตำราการเรียน การสอนภาษาตั้งแต่ ปี 2519 -เอกสารต่าง ๆ ทางการเรียนการ สอนภาษาที่เกี่ยวข้อง	-รวบรวมข้อเท็จจริง จากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	-วิเคราะห์เนื้อหาของ เอกสารที่เกี่ยวข้อง	-ในระยะ 10 ปีที่แล้ว มีตำราและบทเรียน เกี่ยวกับการเรียน การสอนภาษาแนว ใหม่แพร่หลายมาก อย่างน้อย 5 เล่ม -การเรียนการสอน ภาษาในต่างประเทศ ปัจจุบันมีนิยมแนวคิด ใหม่	-เปรียบเทียบแนวคิด และปรัชญาการเรียน การสอนของหลัก สูตรและของตำรา ด้านการเรียนการ สอนในปัจจุบัน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

มิติการประเมิน	คำถามเชิงประเมิน	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งของข้อมูล	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมินผล	วิธีการประเมิน
มิติการประเมิน	1. วัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมาย และ เป้าหมาย ของหลักสูตรสอดคล้องกันหรือไม่?	- วัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมาย และ เป้าหมาย ของหลักสูตร	- หลักสูตรภาษาอังกฤษ ของสถาบันภาษา	- วิทยาลัย และ เกี่ยวข้อง	- วิเคราะห์เนื้อหาของเอกสารที่เกี่ยวข้อง	- ความสอดคล้องใน ระดับสูงกว่าปานกลางขึ้นไป	- เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์กับเกณฑ์กลางประเมิน
	2. เนื้อหาของหลักสูตรเหมาะสมหรือไม่?	- เนื้อหาจะสัมพันธ์กับผู้เรียนมากน้อยเพียงใดในด้านต่าง ๆ	- เนื้อหาของตำรา/คู่มือการสอน	- แจกแบบสอบถามให้ นิสิตตอบ	- ค่า \bar{X} , S.D และ \bar{X} ของความคิดเห็นของนิสิตต่อเนื้อหาแต่ละด้าน	- $\bar{X} \geq 5.50$ จาก 6.00	- เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์กับเกณฑ์ที่กำหนดไว้
		- เนื้อหาจะสัมพันธ์กับผู้เรียนมากน้อยเพียงใดในด้านต่าง ๆ	- เนื้อหาการสอน	- แจกแบบสอบถามให้อาจารย์ผู้สอนตอบ	- ค่า \bar{X} และ \bar{X} ของความคิดเห็นของอาจารย์	- $\bar{X} \geq 2.50$ จาก 5.00	
		ตามความเห็นของผู้สอน		- ใช้ตาราง Puissance		- P.M. \geq 7.0	
		-คุณภาพของเนื้อหา มีมากน้อยเพียงใด		วิเคราะห์คุณภาพของเนื้อหา			

(ส่งเข้า) INPUT

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ผู้ศึกษา ประเภท	คำถามเชิงประเมิน	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน	วิธีการประเมิน
ผู้ศึกษา ประเภท	3. การเรียงเนื้อหา ของหลักสูตร เหมาะสมหรือมี?	-ลักษณะการเรียงเนื้อหาของ หลักสูตรในแง่ระบบ และตั้งแต่ระดับมัธยมเป็น ไปตามหลักการเรียง เนื้อหาจากหลักสู่ มากขึ้นเรื่อยๆได้	-ตำราเรียนของหลัก สูตรทั้ง 2 รายวิชา	-รวบรวมตำรา เรียนที่เกี่ยวข้อง	-วิเคราะห์การเรียง เนื้อหาของรายวิชา ทั้งสองแต่ละบท และ แต่ละรายวิชาว่า สอดคล้องกับหลักการ เรียงเนื้อหาหรือไม่ เพียงใด	-ในแต่ละบทมี $\bar{X} > 2.00$ จาก 5.00 -ในแต่ละรายวิชา มี $\bar{X} >$ 2.00 จาก 5.00 และใช้หลักการเรียง เนื้อหาแบบ Continuity, repetition และ balance ด้วย	-เปรียบเทียบผลการ วิเคราะห์กับเกณฑ์ ที่กำหนดไว้
	4. เนื้อหาและ กิจกรรมของ หลักสูตรเหมาะ สำหรับการเรียน การสอนแบบ Communicative Approach หรือไม่?	-เนื้อหาและกิจกรรมของ หลักสูตรมีลักษณะอย่างไร ไรและสอดคล้องกับแนว คิดของการสอน ดังกล่าวหรือไม่	-ตำราเรียน -ความคิดเห็นของ ผู้สอน	-ใช้การสัมภาษณ์ ผู้สอนต่อความ คิดเห็นแต่ละ ด้าน	-หาร้อยละของควม คิดเห็น	-ผู้ตอบ $\geq 50\%$ มีความ เห็นว่ามีลักษณะต่าง ๆ ที่จำเป็นของการสอนแบบ ดังกล่าวนี้ เนื้อหาของ ตำราจริง	-เปรียบเทียบผลการ วิเคราะห์กับเกณฑ์ ที่กำหนดไว้

(สงวนลิขสิทธิ์)

INPUT

ตารางที่ 1 (ต่อ)

วิธีการประเมิน	คำถามเชิงประเมิน	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน	วิธีการประเมิน
วิธีการประเมิน (กระบวนการ) PROCESS	1. กิจกรรมการสอนของอาจารย์เหมาะสมกับหลักสูตรหรือไม่?	- ลักษณะการสอนของอาจารย์ตามแนว Communicative Approach	- อาจารย์ผู้สอน - ฝึก	- แจกแบบสอบถามให้อาจารย์ผู้สอนตอบ - แจกแบบสอบถามให้ฝึกตอบ	- ทวอยละและลำดับที่ของกิจกรรมการสนทนาแต่ละอย่าง	- ผู้สอน $\geq 50\%$ ทำกิจกรรมนั้น - p (rho) ของลำดับที่ $\geq .75$	- เปรียบเทียบกิจกรรมการสนทนาที่กำหนดไว้
	2. กิจกรรมการเรียนรู้ของฝึกเหมาะสมกับหลักสูตรหรือไม่?	- ลักษณะการเรียนรู้ของฝึกตามแนว Communicative Approach	- อาจารย์ผู้สอน - ฝึก	- แจกแบบสอบถามให้อาจารย์ผู้สอนตอบ - แจกแบบสอบถามให้ฝึกตอบ	- ทวอยละและลำดับที่ของกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละอย่าง	- ฝึก $\geq 50\%$ ทำกิจกรรมนั้น - p (rho) ของลำดับที่ $\geq .75$	- เปรียบเทียบกิจกรรมการสนทนาที่กำหนดไว้
	3. ข้อทดสอบสัมพันธกับเนื้อหาของหลักสูตรมากนักน้อยเพียงใด	- ความยากง่ายของข้อสอบ - ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของบทเรียนและข้อสอบ	- อาจารย์ผู้สอน - ฝึก	- แจกแบบสอบถามให้อาจารย์ผู้สอนตอบ - แจกแบบสอบถามให้ฝึกตอบ	- ทว \bar{X} , S.D	- ความยากง่าย $5.50 \leq \bar{X} < 3.50$ จาก 7.00 - ความสอดคล้อง $\bar{X} \geq 2.50$ จาก 4.00 - t .05 < 1.96	- เปรียบเทียบความคิดเห็นกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้และทำการทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็น

ตารางที่ 1 (ต่อ)

มีติการประเมิน	คำถามเชิงประเมิน	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งของข้อมูล	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน	วิธีการประเมิน
ผลิตภัณฑ์ (ผลิตภัณฑ์ PRODUCT)	1. สมรรถนะในการเรียนเป็นที่น่าพอใจหรือไม่?	-ความคิดเห็นของนิสิตและอาจารย์ต่อสมรรถนะในการเรียนของนิสิต	-นิสิต -อาจารย์ผู้สอน	-แจกแบบสอบถามให้นิสิตตอบ -แจกแบบสอบถามให้เก็บรวบรวมข้อมูลที่มียู่แล้วจากรายงาน	-หาความถี่และร้อยละของการตอบแต่ละจำพวก -หาความถี่และจำนวนนิสิตทั้งหมดที่ได้รับระดับคะแนน A และ B	-ผู้ตอบ $\geq 50\%$ เห็นว่าสมรรถนะ $\chi^2 < 5.99$ $\chi^2 < 1.96$ $\chi^2 < 3.84$ $\chi^2 < .05$	-เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และทดสอบความสอดคล้อง -ทดสอบความแตกต่างของอัตราส่วนของข้อมูล
	2. สมรรถนะของหลักสูตรสูงกว่าของหลักสูตรเดิมหรือไม่?	-จำนวนคนได้ B ของ FEI และ -จำนวนคนได้ A และ B ของ FEI และ FRII	-รายงานผล การสอบ ประจำภาค	-เก็บรวบรวมข้อมูลที่มียู่แล้วจากรายงาน	นิสิตทั้งหมดที่ได้รับระดับคะแนน A และ B		
	3. แรงจูงใจของผู้เรียนอยู่ในระดับที่น่าพอใจหรือไม่?	-แรงจูงใจในการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานทั้ง 2 รายวิชา	-อาจารย์ผู้สอน	-แจกแบบสอบถามให้อาจารย์ผู้สอนตอบ	-หา \bar{X} , S.D	$-\bar{X} \geq 3.00$ จาก 5.00 $-t < 1.96$ $-t < .05$	-เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และทดสอบความแตกต่างของความถี่เห็น

วิธีการประเมินผล

ก. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการประเมินผลครั้งนี้มีอยู่หลายกลุ่ม เพราะว่าข้อมูลที่ต้องการนั้นมีหลายแหล่ง เช่น จากสังคมภายนอกมหาวิทยาลัย คณาจารย์ของคณะต่าง ๆ อาจารย์ที่ใช้หลักสูตร และนิสิตที่ใช้หลักสูตร เป็นต้น แต่การประเมินครั้งนี้ ผู้ประเมินอาศัยข้อมูลบางส่วนจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากข้อมูลไร้แรงสะท้อน (unobtrusive data) ที่มีอยู่แล้ว จึงได้เก็บข้อมูลใหม่เฉพาะจากผู้ที่ใช้หลักสูตรโดยตรงเท่านั้น

ดังนั้น ประชากรของการประเมินผลนี้ที่สำคัญก็คือ นิสิตจำนวนประมาณ 3,300 คน ที่เรียนหลักสูตรภาษาอังกฤษพื้นฐานแต่ละภาคการสอน และอาจารย์อีกประมาณ 70 คน ที่สอนหลักสูตรดังกล่าวแล้ว กลุ่มตัวอย่างของนิสิตและอาจารย์ได้จากการสุ่มอย่างง่ายจากจำนวนห้องเรียน และรายชื่ออาจารย์ผู้สอน แล้วแจกแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ ปรากฏว่าได้แบบสอบถามคืนจากนิสิตจำนวน 1,418 คน และจากอาจารย์ผู้สอนอีก 26 ฉบับ

อนึ่ง การประเมินผลครั้งนี้ได้สุ่มสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนอีก 20 คน จากอาจารย์ประมาณ 70 คน ที่สอนหลักสูตรดังกล่าวนี้ด้วย

ข. เครื่องมือในการประเมิน

เครื่องมือในการประเมินครั้งนี้มีมาก รวมทั้งแหล่งของข้อมูลก็มีหลายแหล่ง แต่ก็เป็นข้อมูลที่มีอยู่แล้ว สำหรับเครื่องมือในการประเมินผลครั้งนี้ มี 3 อย่าง คือ

1. แบบสอบถามเพื่อการประเมินผลหลักสูตร FE (สำหรับผู้เรียน) ที่ผู้ประเมินสร้างขึ้นใช้ประกอบด้วยคำถามสำคัญ 9 คำถาม คือ 1) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้กรอกแบบสอบถาม 2) ความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษ 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของหลักสูตร FE I/FE II กับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย 4) ลักษณะของเนื้อหาวิชาของหลักสูตร 5) ความเหมาะสมของเนื้อหาของหลักสูตร 6) กิจกรรมการเรียนการสอน 7) การทดสอบ 8) ผลผลิตของหลักสูตร และ 9) ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับรายวิชา FE I และ FE II แบบสอบถามนี้มีค่าความเที่ยงแบบ $\alpha = 0.86$

2. แบบสอบถามเพื่อการประเมินผลหลักสูตร FE I (สำหรับผู้สอน) ที่ผู้ประเมินสร้างขึ้นใช้ประกอบด้วยคำถามที่สำคัญ 3 คำถาม คือ 1) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้กรอกแบบสอบถาม 2) ข้อมูลเพื่อการประเมินผลทั้ง 4 มิติของ CIPP Model คือ สภาวะแวดล้อม สิ่งนำเข้า กระบวนการเรียนการสอน และการทดสอบและประเมินผล และ 3) ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน I และ II แบบสอบถามนี้มีค่าความเที่ยงแบบ $\alpha = 0.82$

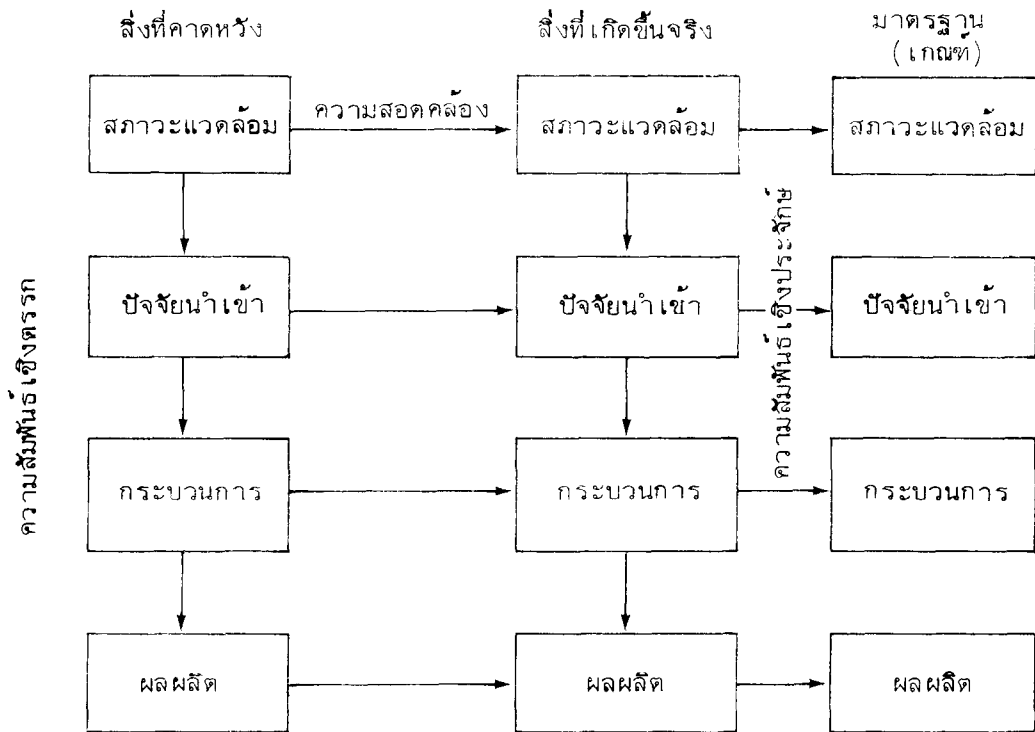
3. โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ชื่อ Oxford Concordance Program, Version 1.4 เพื่อการวิเคราะห์คำศัพท์ของตำราเรียน โปรแกรมนี้เป็นโปรแกรมสำเร็จรูปของมหาวิทยาลัย Oxford ในประเทศอังกฤษ แต่นำมาใช้ที่สถาบันบริการคอมพิวเตอร์ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อนึ่ง คำถามที่ใช้ประกอบการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนนั้น ได้แก่ เกณฑ์ในการพิจารณาประเมินตำราว่ามีลักษณะเหมาะสำหรับการสอนตามแนว Communicative Approach มากน้อยเพียงใด ของ สำอางค์ หิรัญบุรณะ และคณะ (สำอางค์ หิรัญบุรณะ และคณะ, 2528 : 46)

ค. รูปแบบการประเมิน

ในการประเมินผลครั้งนี้ ผู้ประเมินอาศัยแนวคิดของรูปแบบที่สังเคราะห์จาก CIPP Model, Stake's Countenance Model และ Puisseance Technique ผลของการสังเคราะห์นี้ได้รูปแบบที่ผู้ประเมินเรียกว่า CIPP/SP Model ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้ (Stufflebeam and Others, 1971 : 218 ; Worthen and Sanders, 1973 : 65 ; ทิศนา แชมมณี, 2528 : 116)

แผนภาพที่ 1 ความเกี่ยวข้องของมิติที่มุ่งประเมิน

อนึ่ง การประเมินผลครั้งนี้ ผู้ประเมินผลได้ประเมินหลักสูตรในระดับกว้างจากระดับการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรในสังคม แล้วจึงค่อย ๆ แคบลงในระดับประเมินเนื้อหาของหลักสูตรโดยเฉพาะ ทั้งนี้เพื่อให้การประเมินผลหลักสูตรครั้งนี้ครอบคลุมมิติต่าง ๆ ที่ผู้ประเมินเห็นว่าสำคัญ และทำให้การประเมินผลหลักสูตรมีระบบมากยิ่งขึ้น

ง. เกณฑ์ในการประเมิน

การประเมินครั้งนี้โดยมาก 1) อาศัยเกณฑ์ความสอดคล้องระหว่างสิ่งที่ประเมินที่เกิดขึ้นจริงกับสิ่งที่ควรจะเป็น 2) ใช้เกณฑ์นัยสำคัญทางสถิติ และ 3) อาศัยวิจารณ์ของคณะผู้ประเมิน ทั้งนี้โดยอาศัยมิติต่าง ๆ ที่มุ่งประเมินซึ่งได้จากการศึกษาวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง หรือที่คณะผู้ประเมินได้ตั้งขึ้นใช้

วิธีการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

โดยสรุปจากทุก ๆ มิติที่ต้องการประเมินผลครั้งนี้ ผู้ประเมินดำเนินการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. นำแบบสอบถามเพื่อการประเมินผลหลักสูตร FE (สำหรับผู้เรียน) ไปแจกให้พลวิจัยที่กำลังเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน I หรือ II เมื่อปลายภาคการศึกษาที่ 2 ของปีการศึกษา 2528 ก่อนการสอบปลายภาคเล็กน้อย โดยให้นิสิตนำกลับไปทำที่บ้าน แล้วนำมาส่งคืนภายใน 1 สัปดาห์ ทั้งนี้เพราะแบบสอบถามค่อนข้างยาวและถามค่อนข้างละเอียดในหลาย ๆ ด้าน
2. นำแบบสอบถามเพื่อการประเมินผลหลักสูตร FE (สำหรับผู้สอน) ไปแจกให้พลวิจัยที่เป็นอาจารย์ผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน I หรือ II เมื่อปลายภาคการศึกษาที่ 2 ของปีการศึกษา 2528 เช่นเดียวกันกับฉบับของนิสิต แล้วให้นำมาคืนภายใน 1 สัปดาห์ ด้วยเหตุผลเดียวกัน
3. นำแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ มาลงรหัสข้อมูลแล้วนำไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ที่สถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้โปรแกรม SPSSX (Statistical Package for the Social Sciences, Version X)
4. สังเกตการสอนและสัมภาษณ์ผู้เรียนและผู้สอนเป็นครั้งเป็นคราวอย่างไม่เป็นทางการ แล้วรวบรวมข้อคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตร
5. ส่งตำราเรียนของรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน I และ II ไปเตรียมข้อมูลที่สถาบันบริการคอมพิวเตอร์ แล้ววิเคราะห์หาความถี่ของคำศัพท์ โดยใช้โปรแกรม Oxford Concordance Program
6. นำคำศัพท์ที่วิเคราะห์ได้ไปเทียบกับคำศัพท์ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของ ศิริรัฐ ทองใหญ่ ณ อยุธยา (ศิริรัฐ ทองใหญ่ ณ อยุธยา, 2528)
7. วิเคราะห์หาคุณภาพของหลักสูตร โดยใช้ Puissance Technique
8. เก็บข้อมูลที่ต้องการเพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น จากการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการการใช้ภาษาอังกฤษในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การใช้ภาษาอังกฤษในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และความต้องการของคณะวิชาต่าง ๆ ในการใช้ภาษาอังกฤษ (นิภาวรรณ, กำลังดำเนินการ และดวงดี, กำลังดำเนินการ) เป็นต้น
9. ประเมินและตัดสินผลการประเมินแต่ละมิติ โดยอาศัยเกณฑ์ต่างๆ ที่ผู้ประเมินกำหนดขึ้น (เป็นเกณฑ์สมบูรณ) เป็นดัชนีเปรียบเทียบโดยพิจารณาถึงความสอดคล้องของปัจจัยต่าง ๆ ตามแนวคิดของ Stake's Model

สรุปผลการประเมิน

ผลการประเมินอาจสรุปได้ดังต่อไปนี้

ก. การประเมินสภาวะแวดล้อม

1. หลักสูตรสนองความต้องการของสังคมภายนอกมหาวิทยาลัยได้ในระดับสูงมาก
2. หลักสูตรสนองความต้องการของคณะต่างๆ ได้เป็นอย่างดี
3. หลักสูตรสนองความต้องการของผู้เรียนคณะต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

4. หลักสูตรสอดคล้องกับหลักสูตรภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นอย่างมาก ทั้งด้านคำศัพท์ โครงสร้างทางไวยากรณ์ เนื้อหาของเรื่องที่อ่าน แบบฝึกหัด และกิจกรรมการเรียนการสอน

5. วิธีการเรียนการสอนของหลักสูตรสอดคล้องกับแนวคิดของปรัชญาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันมาก

ข. การประเมินสิ่งนำเข้า

1. วัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมาย และเป้าหมายของหลักสูตรมีความสอดคล้องซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี
2. เนื้อหาของหลักสูตรเหมาะสม (กับผู้เรียน) ในระดับปานกลาง
3. การเรียงเนื้อหาของหลักสูตรไม่มีความเหมาะสมเพียงพอ เพราะขาดระบบที่ดี
4. เนื้อหาและกิจกรรมของหลักสูตรเหมาะสำหรับการเรียนการสอนตามแนว Communicative Approach เป็นอย่างมาก

ค. การประเมินผลกระบวนการ

1. กิจกรรมการสอนของอาจารย์ยังไม่เหมาะสมกับหลักสูตรที่มุ่งสอนตามแนว Communicative Approach เพราะกิจกรรมที่สำคัญหลายอย่างยังทำได้ไม่มากนัก

2. กิจกรรมการเรียนของนิสิตยังไม่เหมาะสมกับหลักสูตรที่มุ่งสอนตามแนว Communicative Approach เพราะกิจกรรมบางอย่างที่สำคัญนิสิตยังทำได้ไม่มากนัก

3. ข้อสอบมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาของหลักสูตรในระดับค่อนข้างมากและมีความยากค่อนข้างมาก

ง. การประเมินผลผลิต

1. สมรรถุผลในการเรียนตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้เป็นที่น่าพอใจในระดับปานกลาง

2. สมรรถุผลในการเรียนของหลักสูตรภาษาอังกฤษพื้นฐานต่ำกว่าของหลักสูตรการอ่านพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญ ($p = .05$)

3. แรงจูงใจในการเรียนของผู้เรียนหลักสูตรภาษาอังกฤษพื้นฐานอยู่ในระดับที่น่าพอใจปานกลาง

ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงความสอดคล้อง (Congruence) ในแนวนอนและความสัมพันธ์ (Contingency) ในแนวตั้งของมิติต่าง ๆ ที่ทำการประเมินผลตามแนวคิดของ Stake's Model แล้ว เราอาจสรุปรวมยอดผลการประเมินได้ดังต่อไปนี้ คือ

1. หลักสูตรภาษาอังกฤษพื้นฐานที่จัดโดยสถาบันภาษา เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียนในระดับปานกลาง สนองความต้องการของคณะต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับหลักสูตรภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นอย่างมาก และมีประสิทธิภาพในระดับปานกลาง

2. เนื้อหาวิชาและกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสำหรับการเรียนการสอนตามแนว Communicative Approach เป็นอย่างมาก แต่การเรียงเนื้อหาของหลักสูตรยังไม่เหมาะสมเพียงพอ เพราะขาดระบบที่ดี

3. กิจกรรมการสอนของอาจารย์และกิจกรรมการเรียนของนิสิตยังไม่เหมาะสมกับหลักสูตรที่มุ่งสอนตามแนว Communicative Approach เพราะกิจกรรมบางอย่างที่สำคัญ ทั้งอาจารย์และนิสิตยังไม่ได้ทำมากเท่าที่ควร

4. เนื้อหาของหลักสูตร วัตถุประสงค์และการประเมินผล มีความสอดคล้องกันเป็นอย่างดีในระดับค่อนข้างมาก

เอกสารอ้างอิง

- ดวงฤดี กาญจนพันธ์ และคณะ. *การสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์แต่ละคณะเกี่ยวกับความต้องการและการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิต* กรุงเทพฯ : สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- ทีศนา แคมมณี. “การประเมินผลหลักสูตร”. ในสมหวัง พิธิยานุวัฒน์, *รวมบทความทางการประเมินโครงการ* กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- นิภาวรรณ ชูรัตน์สิทธิ์ และคณะ. *การสำรวจความต้องการและการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตชั้นปีที่ 1* กรุงเทพฯ : สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- ศิริรัฐ ทองใหญ่ ละเอียด. *การสำรวจคำศัพท์ในแบบเรียนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย* กรุงเทพฯ : สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- สุพัฒน์ สุขมลสันต์ และคณะ. *การประเมินผลหลักสูตรภาษาอังกฤษพื้นฐาน* สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- สำอางค์ หิรัญบุรณะ และคณะ. *โครงการติดตามและประเมินผลการพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา* กรมสามัญศึกษา กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2527.
- Stufflebeam, D. L. and Others, *Educational Evaluation and Decision Making*. Illinois : F.E. Peacock Publisher, 1971.
- Worthen, B. R. and Sanders. J. R. *Educational Evaluation : Theory and Practice*. California : Wadsworth Publishing Company, Inc., 1973.